

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D. a JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D. v právní věci žalobce **J. T.**, zastoupeného JUDr. Jaromírem Hanušem, advokátem se sídlem v Ostravě, Kosmova 20, proti žalovanému **Finančnímu ředitelství v Ostravě**, Na Jízdárně 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 11. 2008, č. j. 22 Ca 283/2008 – 17,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 11. 2008, č. j. 22 Ca 283/2008 – 17 **se zrušuje a věc se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Výše citovaným rozsudkem zamítl Krajský soud v Ostravě (dále jen „krajský soud“) žalobu žalobce proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 8. 2008, č. j. 3254/08-1505-805811, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce proti platebnímu výměru na daňové penále vydaného Finančním úřadem Ostrava II (dále jen „správce daně“) dne 17. 1. 2008, č. j. 8043/08/389913/3126.

Rozsudek krajského soudu žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl včas podanou kasační stížností. V této uplatňuje kasační důvody ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatel shodně jako v odvolání a žalobě namítá, že rozhodnutí správce daně i žalovaného jsou rozhodnutí nicotná, protože ani jeden orgán nemá kompetenci vydávat rozhodnutí ve věci daňového penále. Stěžovatel odkazuje na rozhodnutí sp. zn. 6 A 76/2001 - 96 ze dne 22. 7. 2005.

Dále stěžovatel uvádí, že z ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků (dále jen „daňový řád“) vyplývá, že daní se rozumějí daně, poplatky, odvody, zálohy na tyto příjmy a odvody za porušení rozpočtové kázně. Penále tedy není daní, ostatně to vyplývá i z ustanovení § 58 zákona, kde je penále definováno jako příslušenství daně. Správa daní je pak definována v ustanovení § 1 odst. 2 zákona jako právo činit opatření potřebná ke správnému a úplnému zjištění, stanovení a splnění daňových povinností. V ustanovení § 1 odst. 3 zákona je uvedeno, že podle tohoto zákona postupují, mimo jiné, i územní finanční orgány. Územní finanční orgány upravuje zákon č. 531/1990 Sb., ze kterého vyplývá, že finanční orgány vykonávají správu daní podle zvláštního právního předpisu – daňového řádu. Po novelizaci zákonem č. 444/2005 Sb. byla z § 1 odstavce 1 písm. a) zákona vypuštěna správa příslušenství. Výslovnou kompetenci ke správě příslušenství daní tento zákon dále neobsahuje.

Stěžovatel je s ohledem na výše uvedené toho názoru, že jde o rozhodnutí nicotná pro nedostatek kompetence tato rozhodnutí vydat.

Podle stěžovatele je rozsudek taktéž nepřezkoumatelný z důvodů nedostatku důvodů, protože soud jen konstatoval, že srovnáním textu ustanovení § 1 odst. 1 písm. a) zákona č. 531/1990 Sb. před a po novele zákonem č. 444/2005 Sb. nedošlo po obsahové stránce ke změně pravomocí územních finančních orgánů. Stěžovatel s tímto závěrem nesouhlasí, i když shodný názor obsahuje důvodová zpráva k zákonu č. 444/2005 Sb. Stěžovatel dále odkazuje na nálezy Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 22/1999 a odvolává se na čl. 2 odst. 3 Ústavy české republiky a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

Stěžovatel navrhuje napadený rozsudek krajského soudu zrušit a věc vrátit k dalšímu řízení.

Důvodnost kasační stížnosti Nejvyšší správní soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.) a došel k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje důvod obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Prvotní je v dané věci námitka nepřezkoumatelnosti, neboť v případě její důvodnosti by nebylo třeba vážit další kasační námitky. Stěžovatel považuje rozhodnutí soudu za nepřezkoumatelné, neboť krajský soud své rozhodnutí odůvodnil pouze konstatováním, že srovnáním textu ustanovení § 1 odst. 1 písm. a) zákona č. 531/1990 Sb. před a po novele č. 444/2005 Sb. nedošlo po obsahové stránce ke změně pravomocí územních finančních orgánů.

Dle ustanovení § 75 odst. 2 s. ř. s. soud přezkoumá v mezích žalobních bodů napadené výroky rozhodnutí.

Z hlavy páté Listiny základních práv a svobod vyplývá obecný požadavek, podle něhož jsou soudy povinny svá rozhodnutí řádně zdůvodnit. Absence řádného odůvodnění napadeného rozhodnutí tak vede k nepřezkoumatelnosti; takové rozhodnutí nedává dostatečné záruky pro to, že nebylo vydáno v důsledku libovůle a způsobem porušujícím ústavně zaručené právo na spravedlivý proces (II. ÚS 686/02).

Dle Nálezu Ústavního soudu ze dne 7. 7. 2003, sp. zn. IV. ÚS 40/03 „postup správního soudu, který nepřezkoumá rozhodnutí správního orgánu v celém rozsahu uplatněných žalobních námitek, odporuje zásadám spravedlivého procesu.“ Obdobně judikoval Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 24. 2. 2004, sp. zn. II. ÚS 242/02, když dovodil, že ze zásad spravedlivého procesu mimo jiné vyplývá povinnost obecných soudů svá rozhodnutí odůvodnit, reagovat na uplatněné námitky a vysvětlit jejich případné odmítnutí.

Z textu žaloby Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel namítal nicotnost jak platebního výměru správce daně na penále tak následného rozhodnutí žalovaného o podaném odvolání. Stěžovatel odkazoval na rozsudek sp. zn. 6 A 76/2001 - 96 ze dne 22. 7. 2005 a dále své závěry opřel o ustanovení § 1, § 58 daňového řádu. Citovaná ustanovení vyložil, přičemž své závěry taktéž opřel o komentář k daňovému řádu. Stěžovatel zejména tvrdil, že příslušenství není daní a kompetence správce daně ke správě příslušenství založená ustanovením § 1 odst. 1 písm. a) zákona o územních finančních orgánech byla novelou tohoto zákona č. 444/2005 Sb. odňata. Stěžovatel srovnal texty výše citovaného ustanovení před a po novele a dospěl k závěru, že ačkoliv důvodová zpráva novely ke změně dikce uvádí toliko, že je „zjednodušením textu zákona“, správce daně není kompetentní ke správě příslušenství daně. Dále odkázal na rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 22/1999, podle kterého poznámka pod čarou není součástí právního předpisu. Stěžovatel taktéž namítal porušení ustanovení čl. 2 odst. 3 Ústavy a ustanovení čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

Krajský soud k výše uvedené žalobní argumentaci mimo citace ustanovení § 1 odst. 1 písm. a) zákona č. 531/1990 Sb. ve znění před a po novele č. 444/2005 Sb. účinné od 1. 1. 2006 pouze uvedl, *„že dle jeho názoru je zřejmé, že po obsahové stránce nedošlo ke změně rozsahu pravomocí územních finančních orgánů v oblasti správy daní, ale pouze ke zjednodušení textu tohoto ustanovení, což mimo jiné vyplývá z důvodové zprávy.... Územní finanční orgány tedy mají i nadále pravomoc vykonávat správu daní, včetně příslušenství (tj. včetně penále).“*

Argumentace stěžovatele je dle názoru soudu založená pouze na formalistickém jazykovém výkladu a je nedůvodná.

Z výše uvedeného odůvodnění rozsudku je patrné, že krajský soud svůj závěr o nezměněné kompetenci správců daně nijak blíže neodůvodnil, když na podporu svého názoru uvedl z důvodové zprávy, že jde o „zjednodušení textu zákona“, a to i přesto, že právě s tímto názorem vyjádřil stěžovatel v žalobě zásadní nesouhlas. K výkladu pojmu správa daně dle daňového řádu ani k odkazovaným rozhodnutím, jež byla obsahem žaloby, se krajský soud nijak nevyjádřil.

Nedostatek odůvodnění tak v daném případě způsobuje nepřezkoumatelnost rozhodnutí krajského soudu ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a proto Nejvyšší správní soud postupem dle § 110 odst. 1 s. ř. s. napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

V novém rozhodnutí je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

V novém rozhodnutí rozhodne krajský soud i o náhradě nákladů tohoto řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 28. května 2009

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu